

Brüssel, 9.12.2015
COM(2015) 627 final

2015/0284 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse tagamise kohta siseturul

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 270 final}

{SWD(2015) 271 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Internetist on saanud sisu levitamise peamine kanal. 2014. aastal kasutas 49 % Euroopa internetikasutajatest muusika kuulamiseks, videote vaatamiseks ja mängude mängimiseks internetti¹ ning tulevikus see näitaja tõenäoliselt kasvab veelgi. Tahvelarvutid ja nutitelefonid lihtsustavad sellist kasutust – ELis kasutab 51 % üksikisikutest internetti minekuks just mobiilseid seadmeid².

Veebisisuteenuste kiire levik ja kaasaskantavate seadmete üha laialdasem kasutamine ka piiriüleltsel tähendab, et praegusel ajal eeldavad eurooplased, et saavad veebisisuteenuseid kasutada kõikjal liidu piires. Komisjoni digitaalse ühtse turu strateegia³ üks peamisi eesmärke on pakkuda kasutajatele kogu ELis laialdasemat internetipõhist juurdepääsu teostele.

Piiriülene kaasaskantavus puudutab veebisisuteenuseid, millele tarbijatel on seaduslik juurdepääs, ja sisu, mille nad on veebis ostnud või rentinud oma elukohariigis ja millele nad tahavad juurdepääsu säilitada ka ELis reisides. Tarbijate nõudlus veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse järele on märkimisväärne ja eelduste kohaselt peaks see veelgi kasvama⁴. ELis reisides juhtub sageli, et inimesed ei saa piiriülest kaasaskantavust tegelikult kasutada või õnnestub see vaid piiratud mahu. Veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavusega seotud probleemid ELis või selle puudumine tulenevad õiguste omajate litsentsimistavade ja/või teenusepakkuja kaubandustavade.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on kõrvaldada piiriülese kaasaskantavuse takistused, et kasutajate vajadusi saaks tulemuslikumalt rahuldada ning et ühtlasi saaks edendada innovatsiooni nii tarbijate, teenusepakkuja kui ka õiguste omajate huvides. Ettepanekuga võetakse kogu liidus kasutusele ühine lähenemisviis, säilitades samal ajal õiguste omajate kaitse kõrge taseme. Sedasi aidatakse kaasa siseturu toimimisele sisepiirideta alana, kus on tagatud teenuste pakumise ja kasutamise vabadus.

• Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega

Digitaalse ühtse turu strateegias on kirjeldatud mitmeid algatusi, mille eesmärk on luua digitaalse infosisu ja digitaalsete teenuste siseturg. Käesolev ettepanek on üks esimesi strateegiast tulenevaid algatusi. Sellele järgnevad teised algatused strateegias loetletud valdkondades, kaasa arvatud autoriõiguse valdkonnas. Piiriülese kaasaskantavuse takistuste kõrvaldamine on esimene oluline samm, mis tegeleb tarbijate silmis olulise küsimusega, milleks on konkreetset takistused piiriülesel juurdepääsul sisule. Sihipärane varajane sekkumine selles valdkonnas on õigeaegne ka selles mõttes, et tarbijate jaoks jõuab üha lähemale kuupäev, mil lõpetatakse ELi piires rändlustasude kohaldamine⁵.

¹ Eurostat, „Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutust kodumajapidamistes ja üksikisikute poolt käsitlev ühenduse uuring”, 2014.

² Eurostat, „Infoühiskonna statistika – leibkonnad ja üksikisikud”.

³ COM(2015) 192 (final).

⁴ Hiljutises uurimuses ütles 33 % vastanuist (15–24aastaste seas oli see näitaja 65 %), kes ei olnud liitunud tasulise sisule juurdepääsu teenusega, et kui nad peaksid sellise teenusega liituma, siis oleks nende jaoks oluline, et neil säiliks juurdepääs sellele ka reisides või ajutiselt teises liikmesriigis viibides (Eurobaromeetri kiiruuring nr 411 „Piiriülene juurdepääs veebisisule”, august 2015).

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5265_en.htm

Käesoleva ettepaneku eesmärk on määrata kindlaks, millal on käesoleva ettepaneku kohaldamisalasse jääva piiriülese kaasaskantavuse mõistes tegemist teoste ja muu kaitstud materjali kasutamisega direktiivi 96/9/EÜ⁶, direktiivi 2001/29/EÜ⁷, direktiivi 2006/115/EÜ⁸ ja direktiivi 2009/24/EÜ⁹ tähenduses.

Ettepanek täiendab direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul¹⁰ ja direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul¹¹.

Samuti aitab ettepanek parandada audiovisuaalmeedia teenuste piiriülest ulatust ja täiendab seega direktiivi 2010/13/EL¹².

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtetega**

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 167 võtab liit aluslepingute kohaselt tegutsedes arvesse erinevaid kultuuriaspekte. Käesoleva ettepanekuga parandatakse juurdepääsu kultuurisisule, sest tänu lihtsamale juurdepääsule ELis reisimise ajal paraneksid tarbijate sisuga seotud kogemused.

Käesolev ettepanek aitab edendada tarbijate huve ning on seega kooskõlas ELi tarbijakaitsepoliitikaga ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 169.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku alus on ELi toimimise lepingu artikkel 114. See artikkel annab ELile volitused võtta vastu meetmeid, mille eesmärk on siseturu loomine ja toimimine. See hõlmab teenuste pakkumise ja kasutamise vabadust.

Ettepaneku kohaldamisalasse jäävad veebisisuteenused toetuvad suures osas autoriõigusele ja kaasnevatele õigustele, mis on liidu tasandil ühtlustatud. Autoriõiguse valdkond on ELis ühtlustatud selles osas, mis puudutab teoste ja muude kaitstud materjalide veebis levitamise seisukohast olulisi õigusi (eeskätt reprodutseerimise, üldsusele edastamise ja kättesaadavaks tegemise õigused).

Käesolev algatus puudutab nende ühtlustatud õiguste piiriülest kasutamist seoses veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavusega. Kuna ettepanek mõjutab ELi autoriõiguse raamistikuga ühtlustatud õigusi ja kavandatud vahendiks on määrus, tuleb õigusliku alusena kasutada ELi toimimise lepingu artiklit 114.

Veebisisuteenuste teatavad elemendid, näiteks spordisündmused, uudised ja poliitilised väitlused ei pruugi olla autoriõigusega kaitstud. Kui aga selline sisu on osa mis tahes vahenditega toimuvast edastusest, sh ringhäälinguorganisatsioonide edastusest, võivad õiguste omajad kasutada ELi tasandil ühtlustatud autoriõigusega kaasnevaid õigusi, näiteks reprodutseerimisõigust või kättesaadavaks tegemise õigust. Lisaks kaasnevad

⁶ Direktiiv 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta, EÜT L 077, 27.3.1996, lk 20–28.

⁷ Direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas, ELT L 167, 22.6.2001, lk 10–19.

⁸ Direktiiv 2006/115/EMÜ rentimis- ja laenutamissoiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas, ELT L 376, 27.12.2006, lk 28–35).

⁹ Direktiiv 2009/24/EÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta, ELT L 111, 5.5.2009, lk 16–22.

¹⁰ ELT L 376, 27.12.2006, lk 36–68.

¹¹ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1–16.

¹² ELT L 95, 15.4.2010, lk 1–24.

spordisündmuste, uudiste ja aktuaalsete sündmuste edastamisega sageli ka autoriõigusega kaitstud komponendid, näiteks alguse ja lõpu videoklipid või saatemuusika. Sellised komponendid kuuluvad ELi ühtlustatud raamistiku kohaldamisalasse. Selliste ühiskonna jaoks oluliste sündmuste või üldsusele suurt huvi pakkuvate edastuste teatavad aspektid on ühtlustatud direktiiviga 2010/13/EL. Et tarbijad saaksid piiriülesest kaasaskantavusest täit kasu, on oluline, et ettepanekus käsitletakс kõiki selliste edastuste komponente.

- **Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)**

Veebisisuteenuste kaasaskantavus on oma olemuselt piiriülene. Kuna autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused on ELi tasandil ühtlustatud, saab õigusraamistikku muuta ainult liit. Seega ei saa liikmesriigid kehtestada seadusandlikke akte, millega tagada piiriülene kaasaskantavus. See tähendab, et selliseid meetmeid saab võtta ainult ELi tasandil.

Ainult ELi sekkumine saab tulemuslikult tagada, et tingimused tarbijate juurdepääsuks veebisisuteenustele on kogu Euroopa Liidus ühetaolised. ELi meetmed oleksid selgelt kasulikud ka õiguste omajate ja teenusepakkujate jaoks, sest nendega loodaks ühetaolised tingimused veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse pakkumiseks kogu Euroopas. See tagaks suurema õiguskindluse ja tähendaks, et olemasolevate litsentside kogu süsteemi ei tule piiriülese kaasaskantavuse jaoks uuesti läbi rääkida.

- **Proportsionaalsus**

Ettepaneku eesmärk on hõlbustada veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse pakkumist (sättes nii teenuse pakkumise koha kui ka sellele juurdepääsu ja selle kasutamise kohta) ning sellega kehtestatakse teenusepakkujale kohustus võimaldada teatavatel tingimustel piiriülest kaasaskantavust. Ettepanek ei lähe kindlaks tehtud probleemide lahendamiseks vajalikust kaugemale. See ei mõjuta oluliselt õiguste litsentsimist ja seega on tal vaid piiratud mõju õiguste omajate ja teenusepakkujate ärimudelitele. Ettepanek ei kohusta õiguste omajaid ja teenusepakkujaid lepinguid uuesti läbi rääkima, sest selle kohaselt jäetakс kohaldamata mis tahes lepingulised sättes, mis on vastuolus kohustusega pakkuda piiriülest kaasaskantavust.

Samuti ei too ettepanek teenusepakkujate jaoks kaasa ebaproportsionaalseid kulusid. Ettepanek ei eelda, et veebisisuteenuste pakkujad võtaksid meetmeid selliste teenuste osutamise kvaliteedi tagamiseks väljaspool tellija elukohaliikmesriiki. Samuti ei kohusta ettepanek tasuta teenuste pakkujaid pakkuma piiriülest kaasaskantavust, kui nad ei tee kindlaks tellija elukohaliikmesriiki, sest selline nõue tähendaks, et nad peaksid oma teenuste pakkumist oluliselt muutma ja et sellega võikсid kaasneda ebaproportsionaalsed kulud.

- **Vahendi valik**

Määrus oleks liikmesriikides vahetult kohaldatav ja jõustuks kõikjal samal ajal. Selline vahend oleks kõige sobivam, et saavutada eesmärk ja tagada veebisisu kaasaskantavus kogu ELis. See võimaldaks kohaldada kaasaskantavuse alaseid õigusnorme ühetaoliselt kõigis liikmesriikides ning tagaks, et eri liikmesriikide õiguste omajate ja veebiteenuste pakkujate suhtes kehtivad täpselt samad normid.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Järelhindamised/ kehtivate õigusaktide toimivuskontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Detsembrist 2013 kuni märtsini 2014 toimus ulatuslik avalik konsultatsioon ELi autoriõiguse normide läbivaatamise üle. Autoriõiguse territoriaalsuse kohta esitatud küsimustele vastates tõstatasid erinevad huvirühmad väga selgelt piiriülese kaasaskantavuse küsimuse. 2013. aastal korraldas komisjon huvirühmadega dialoogi „Euroopa litsentsimine”¹³. Üks töörühm keskendus konkreetsetl piiriülese kaasaskantavuse küsimusele.

2015. aasta esimese 10 kuu jooksul pidas komisjon põhjalikke arutelusid huvirühmadega (tarbijad, õiguste omajad, spordiorganisatsioonid, ringhäälinguorganisatsioonid, veebiteenuste pakkujad) ja korraldas selleks muu hulgas konkreetsete huvirühmade seminare, et hinnata ELi võimaliku sekkumise mõju selles valdkonnas ja arutleda ka olemasolevate valikuvõimaluste üle.

Kui mõjutatud huvirühmade arvamused ettepaneku kohta kokku võtta, siis üldiselt pooldavad tarbijad veebisisu piiriülese juurdepääsetavuse, kaasa arvatud veebiteenuste piiriülese kaasaskantavuse parandamist; sisutööstus, õiguste omajate esindajad ja teenusepakkujad ei ole veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse vastu, kuid nemad pooldavad selles valdkonnas enamasti tööstuse algatatud lahendusi ja pehme õiguse vahendeid, mitte õiguslikke kohustusi.

Kuigi mittesiduv vahend, näiteks piiriülest kaasaskantavust edendav soovitus, võib toetada turu arengut selles vallas, oleks sellise vahendi tulemuslikkus väga piiratud. See sõltuks eri turuosaliste äriotsustest. Tulemuseks ei oleks seega ühetaoline rakendamine ning ühtlasi ei oleks see piisav tagamaks, et ELi tarbijatele pakutakse veebisisuteenuste kaasaskantavuse osas kogu liidus samu tingmusi.

Ettepanekus võetakse arvesse mitmeid huvirühmade tõstatatud probleemseid küsimusi. Näiteks: ei kehtestata kaasaskantavuse pakumise kohustust teenusepakkujate suhtes, kes pakuvad teenuseid tasuta ja ilma tarbija elukohaliikmesriiki kindlaks tegemata; ei kohustata teenusepakkujaid osutama oma teenust piiriüleselt sama kvaliteediga, nagu ta seda teeb elukohaliikmesriigis; jäetakse pooltele võimalus leppida kokku tingimustes, millega tagatakse, et teenust pakutakse kooskõlas määrusega.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Viimastel aastatel on tehtud õiguslikke¹⁴ ja majanduslikke¹⁵ uuringuid kehtivate autoriõiguse normide eri aspektide kohta, muu hulgas ka veebiedastuse suhtes kohaldatavate ELi autoriõiguse normide territoriaalsuse kohta.

Samuti on uuritud, kuidas mõjutab digiteerimine sisu tootmist ja levitamist, aga ka piiriülest juurdepääsu sisule¹⁶. Lisaks on tehtud eraldi uuringuid spordi kohta¹⁷.

- **Mõju hindamine**

Käesoleva ettepaneku jaoks tehti mõju hindamine¹⁸. 30. oktoobril 2015 esitas õiguskontrollikomitee mõjuhinnangu kohta positiivse arvamuse tingimusel, et teatavaid

¹³ Vt <https://ec.europa.eu/licences-for-europe-dialogue/en/content/about-site>.

¹⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131216_study_en.pdf

¹⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/1403_study1_en.pdf

¹⁶ <http://is.jrc.ec.europa.eu/pages/ISG/DigEcocopyrights.html>;

¹⁷ http://ec.europa.eu/sport/news/2014/docs/study-sor2014-final-report-gc-compatible_en.pdf

¹⁷ <http://ec.europa.eu/sport/library/studies/study-contribution-spors-economic-growth-final-rpt.pdf>

¹⁸ SWD(2015) 271, SEC(2015) 484.

aruande elemente parandatakse. Lõplikus mõjuhinnaangus on neid kommentaare arvesse võetud.

Lõplikus mõjuhinnaangus analüüsitakse baasstsenaariumi (poliitilist sekkumist ei tule) ja kolme võimalikku poliitikavalikut. 1. valikuvõimalus seisnes komisjoni suunistes huvirühmadele, mis julgustaksid veebisisuteenuste pakkujaid pakkuma oma teenuste piiriülest kaasaskantavust kogu ELis. 2. valikuvõimalus tähendab ELi sekkumist, millega sätestatakse, et piiriülese kaasaskantavuse põhimõttel veebisisuteenuse pakkumine, sellele juurdepääs ja selle kasutamine loetakse toimunuks tarbija elukohaliikmesriigis. 3. valikuvõimalusega lisanduks eelkirjeldatud mehhanismile i) veebisisuteenuse pakkuja suhtes kehtestatav kohustus tagada selliste teenuste piiriülene kaasaskantavus ja ii) piiriülest kaasaskantavust piiravate lepinguliste sätete kohaldamata jätmine.

Tarbijate, õiguste omajate ja teenusepakkuja seisukohast oleks määratletud eesmärkide saavutamiseks kõige tulemuslikum 3. valikuvõimalus. Baasstsenaariumi ja 1. valikuvõimaluse korral suhtusid audiovisuaalsektori ja vähemal määral ka peamiste spordisündmuste õiguste omajad oma sisu kaasaskantavusse tõenäoliselt vastumeelsusega. Baasstsenaariumi ning 1. ja 2. valikuvõimaluse korral saaksid teenusepakkujad ka edaspidi piirata piiriülest kaasaskantavust ja neist paljud põrkuksid probleemidega (lepingulised piirangud), kui tahaksid seda pakkuda. Nii õiguste omajate kui ka teenusepakkuja tehingukulud oleksid litsentsilepingute võrgustiku uue läbirääkimise puhul kõrgemad. Selliste valikuvõimaluste puhul võtaks üleminek piiriülesele kaasaskantavusele kauem aega. Samuti ei oleks nende valikuvõimaluste puhul tarbijatele tagatud ühetaolised teenused. Ainult 3. valikuvõimaluse puhul oleks piiriülese kaasaskantavuse võimaluse pakkumine ja tarbijate nõudluse rahuldamine tulemuslikult tagatud. Seepärast peeti 3. valikuvõimalust parimaks poliitikavalikuks.

Eelistatav valikuvõimalus vastaks tarbijate ootustele. Mehhanism, mis määraks teenuse asukoha kaasaskantavuse mõttes kindlaks, oleks teenuseosutajatele kasulik ja nad saaksid oma tarbijate vajadused paremini rahuldada. Sisutööstuses mõjutaksid sisu litsentsimise moodused kõige rohkem audiovisuaalse ja peamiste spordisündmuste sisu sektorit. Veebisisuteenuste kaasaskantavus ei laienda teenuse kasutajate ringi ja seega ei muuda ta küsitavaks litsentside territoriaalset ainuõigust, ning seetõttu on eeldatav mõju tööstusele tühine.

Võimalikud kulud jagunevad otseselt sekkumise tagajärjel tekkivateks kuludeks, st teenusepakkuja kulud, mis tulenevad tellija elukohaliikmesriigi kindlakstegemisest, ja kuludeks, mis võivad tekkida, kuid on sekkumisega seotud vaid kaudselt, st litsentside uute normidega kohandamise kulud ja teenuseosutajate kulud, mis on seotud tehnilise taristu kohandamisega. Otseselt sekkumisega seotud tehnilised kulud ei tohiks olla eriti suured ja neid peaks saama katta teenusepakkuja rutiinse tarkvarahoolduse kulude raames. Lepinguliste suhetega seotud kulud on keeruline hinnata. Samas ei eelda ettepanek, et lepingud räägitakse uuesti läbi. Ettepanek ei sisalda nõudeid piiriülese kaasaskantavuse põhimõttel teenuseosutamise kvaliteedi kohta, seega ei tulene sellest mingeid kulusid (teenusepakkujad võivad seda teha vabatahtlikult või võtta endale sellesisulisi kohustusi tarbijate või õiguste omajatega sõlmitavates lepingutes).

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Ettepanek kehtib samamoodi kõigi ettevõtjate suhtes, kaasa arvatud mikroettevõtjad ja VKE-d. Ettepanekus sätestatud mehhanismi, mis määrab kaasaskantavuse mõttes kindlaks teenuse asukoha, võivad kasutada kõik ettevõtjad. VKEde vabastamine neist normidest õõnestaks meetme tulemuslikkust, sest paljud veebiteenuste pakkujad on VKE-d. Kuna ettepanek ei too kaasa olulisi kulusid, ei ole vaja selle täitmiseks seotud kulusid mikroettevõtjate või VKEde jaoks minimeerida.

Ettepanekul on positiivne mõju konkurentsile, sest see aitab kaasa veebisisuteenuste innovatsioonile ja meelitab uusi tarbijaid neid kasutama. Ettepanek ei mõjuta rahvusvahelist kaubandust.

Ettepanek edendab sisuteenuste kasutamist veebis. See puudutab veebikeskkonda, sest just seal on nõudlus kaasaskantavuse järele kõige suurem. Ettepanek edendab turul innovatsiooni ja progressi, sest seda kohaldatakse kõigi veebisisuteenuste suhtes olenemata sellest, milliseid seadmeid või tehnoloogiaid kasutatakse. See tähendab, et ettepanek võtab arvesse tehnika arengut ning tal on „digi- ja internetivalmidus”.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul on piiratud mõju autoriõigusele kui omandiõigusele ja ettevõtlusvabadusele, mida on tunnustatud Euroopa põhiõiguste hartas (artiklid 16 ja 17). Meede on õigustatud lähtudes aluslepingu kohasest põhiõigusest pakkuda ja kasutada teenuseid piiriüleselt. Eelnimetatud vabaduste piiramine (mehhanismi kaudu, mis määrab kaasaskantavuse mõttes kindlaks teenuse asukoha, kohustusega pakkuda piiriülest kaasaskantavust ja kõigi selle kohustusega vastuolus olevate lepingusätete kohaldamata jätmisega) oleks siseturul veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse tagamise eesmärki arvestades põhjendatud.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Ettepaneku mõju seire toimub kahes etapis.

Esimene etapp algab kohe pärast seadusandliku akti vastuvõtmist ja jätkub kuni ajani, mil alustatakse selle kohaldamist. Esimeses etapis keskendutakse sellele, kuidas turuosalisel on määruse kohaldamiseks liikmesriikides valmistunud, et tagada järjepidev lähenemisviis, Komisjon korraldab kohtumisi liikmesriikide esindajate ja asjaomaste huvirühmadega, et näha, kuidas uutele normidele üleminekul kaasa aidata.

Teine etapp algab kuupäevast, mil määrust hakatakse kohaldama, ja selle keskmes on normide mõju. Seire käigus pööratakse erilist tähelepanu sellele, milline on määruse mõju VKEdele ja tarbijatele.

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 täpsustatakse ettepaneku eesmärki ja kohaldamisala. Ettepanekuga kehtestatakse ühine lähenemisviis tagamaks, et kaasaskantavuse põhimõttel osutavate veebisisuteenuste tellija liidus saab selliseid teenuseid kasutada ajutiselt teises liikmesriigis viibides (piiriülene kaasaskantavus).

Artikkel 2 sisaldab mõisteid. Neid mõisteid tuleb ELis tõlgendada ühetaoliselt. Seal on määratletud tellija kui tarbija, kes võib veebisisuteenuse pakkumise lepingu alusel pääseda juurde sellisele teenusele ja seda kasutada oma elukohaliikmesriigis. Tarbija on määratletud kui füüsiline isik, kes käesoleva määrusega hõlmatavate lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, oskus- või kutsetegevusega.

Artiklis 2 on esitatud ka elukohaliikmesriigi, ajutise viibimise, veebisisuteenuse ja kaasaskantavuse mõistete määratlused. Elukohaliikmesriik on liikmesriik, kus tellija tavaliselt elab. Ajutine viibimine tähendab, et tellija viibib mõnes muus liikmesriigis kui tema elukohaliikmesriik. Veebisisuteenus kuulub ettepaneku kohaldamisalasse, kui: i) teenust

pakutakse elukohaliikmesriigis veebis seaduslikult; ii) teenust pakutakse kaasaskantavuse põhimõttel; iii) teenus on audiovisuaalmeedia teenus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL¹⁹ tähenduses või teenus, mida iseloomustab peamiselt juurdepääsu pakkumine teostele, muule materjalile või ringhäälinguorganisatsioonide edastustele. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab kaasaskantav, et tellijatel on elukohaliikmesriigis tegelik juurdepääs veebisisuteenusele ja nad saavad seda tegelikult kasutada konkreetse asukoha piiranguta. Veebisisuteenuste puhul on võimalikud kaks stsenaariumi: i) teenused, mida pakutakse (otsese või kaudse) rahalise tasu eest, ja ii) teenused, mida pakutakse ilma tasuta, eeldusel et teenusepakkuja teeb kindlaks, milline on tellija elukohaliikmesriik. Kaudse maksega on tegemist näiteks siis, kui tellija maksab teenustepaketi eest, mis sisaldab telekommunikatsiooniteenust ja teise teenusepakkuja pakutavat veebisisuteenust. Kui tellija kasutab veebisisuteenust ilma tasuta, on teenusepakkuja kohustatud võimaldama tellijale piiriülest kaasaskantavust ainult siis, kui teenusepakkuja teeb kindlaks, milline on tellija elukohaliikmesriik. Seega näiteks kui tarbija aktsepteerib tasuta veebisisuteenuse tingimused, kuid ei registreeru sellise teenuse veebisaidil (mis tähendab, et teenusepakkuja ei tee kindlaks, milline on selle tarbija elukohaliikmesriik), ei ole teenusepakkuja kohustatud pakkuma sellise teenuse piiriülest kaasaskantavust.

Artiklis 3 sätestatakse teenusepakkuja kohustus võimaldada tellijal kasutada veebisisuteenust, kui tellija viibib ajutiselt teises liikmesriigis. See kehtib sama sisu, sama arvu sama liiki seadmete ja samasuguste funktsioonide suhtes, mida pakutakse elukohaliikmesriigis. See kohustus ei laiene siiski kvaliteedinõuetele, mida kohaldatakse sellise teenuse osutamise suhtes, kui teenust pakutakse elukohaliikmesriigis. Piiriülese kaasaskantavuse korral ei vastuta teenusepakkuja selle eest, kui teenuse osutamise kvaliteet on halvem näiteks internetiühenduse piirangute tõttu. Kui teenusepakkuja on sõnaselgelt kokku leppinud, et tagab tellijale teatava teenuse osutamise kvaliteedi ajutiselt teises liikmesriigis viibimise ajal, on selline kokkulepe teenusepakkuja jaoks siiski siduv. Samuti kohustab käesolev määrus teenusepakkujat teavitama tellijat sellest, milline on veebisisuteenuste osutamise kvaliteet, kui teenust kasutatakse mõnes muus liikmesriigis kui eluasemeliikmeriik.

Artiklis 4 on sätestatud mehhanism, mille abil määratakse kaasaskantavuse mõttes kindlaks teenuse asukoht: teenuse pakkumine, aga ka juurdepääs sellele ja selle kasutamine tellija poolt, kes viibib ajutiselt teises liikmesriigis, loetakse toimunuks ainult elukohaliikmesriigis. Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste litsentsimise seisukohast tähendab see, et asjaomased autoriõiguslikud toimingud, mis leiavad aset, kui tarbijale pakutakse teenust piiriülese kaasaskantavuse põhimõttel, loetakse toimunuks ainult elukohaliikmesriigis. Seda sätet kohaldatakse kõigil muudel eesmärkidel, mis on seotud teenuse pakkumisega, juurdepääsuga sellele ja selle kasutamisega piiriülese kaasaskantavuse põhimõttel.

Artiklis 5 sätestatakse, et kõik piiriülese kaasaskantavuse kohustusega vastuolus olevad lepingusätted, eeskätt sätted, mis piiravad tarbija võimalusi seoses tema veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavusega või teenusepakkuja suutlikkust selliseid teenuseid osutada, jäetakse kohaldamata. Kohaldamata jäetakse ka kõik lepingutingimused, mis on vastuolus õigusliku mehhanismiga, mis võimaldab teenusepakkujatel täita piiriülese kaasaskantavuse kohustust. See kehtib kõigi lepinguliste suhete suhtes, muu hulgas suhetes nii õiguste omajate ja teenusepakkujate kui ka teenusepakkujate ja nende klientide vahel. Õiguste omajad võivad siiski nõuda, et teenusepakkuja kasutaks vahendeid, et kontrollida, kas teenust pakutakse kooskõlas õigusnormidega. Ettepanekus sätestatakse kaitsemeede, et sellised nõutavad

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL, 10. märts 2010, audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), ELT L 95, 15.4.2010, lk 1–24.

vahendid peavad olema mõistlikud ega tohi minna eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Artiklis 6 on sätestatud, et määruse raames toimuva isikuandmete töötlemise puhul järgitakse direktiivi 95/46/EÜ ja direktiivi 2002/58/EÜ.

Artiklis 7 on sätestatud, et määrust kohaldatakse ka kõigi enne määruse kohaldamise kuupäeva sõlmitud lepingute ja omandatud õiguste suhtes, kui need on olulised teenuse pakkumise, sellele juurdepääsu või teenuse kasutamise seisukohast.

Artiklis 8 on sätestatud, et määrust hakatakse kohaldama kuus kuud pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu teatajas*.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

veebisiteenuste piiriülese kaasaskantavuse tagamise kohta siseturul

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²⁰,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturg kujutab endast muu hulgas teenuste ja isikute vabal liikumisel põhinevat ilma sisepiirideta ala ning seetõttu on vaja ette näha, et tarbijad saaksid kasutada muusika, mängude, filmide ja spordisündmuste taolisele sisule juurdepääsu võimaldavaid veebisiteenuseid mitte ainult oma elukohaliikmesriigis, vaid ka siis, kui nad viibivad ajutiselt mõnes muus liidu liikmesriigis. See tähendab, et tuleks kaotada tõkked, mis takistavad piiriülest juurdepääsu sellistele veebisiteenustele ja nende kasutamist.
- (2) Tehnika areng on toonud kaasa kaasaskantavate seadmete, nagu tahvelarvutite ja nutitelefonide massilise leviku ja lihtsustanud veebisiteenuste kasutamist veelgi, sest tarbijatel on juurdepääs sellistele teenustele olenemata oma asukohast. Kiiresti kasvab ka tarbijate nõudlus sisule ja innovatiivsetele veebiteenustele juurdepääsu järele mitte ainult oma koduriigis, vaid ka siis, kui nad viibivad ajutiselt mõnes muus liidu liikmesriigis.
- (3) Tarbijad sõlmivad teenusepakkujatega üha enam veebisiteenuste lepinguid. Ajutiselt muus liikmesriigis viibides ei ole tarbijatel sageli siiski juurdepääsu veebisiteenustele, mille õigused nad on oma koduriigis omandanud, ning nad ei saa neid kasutada.
- (4) Selliste teenuste pakkumist ajutiselt teises liikmesriigis viibivatele tarbijatele pärsivad mitmed tõkked. Teatavad veebiteenused sisaldavad sisu, näiteks muusikat, mängu või filme, mis on liidu õiguse alusel kaitstud autoriõigusega ja/või sellega kaasnevate õigustega. Eeskätt tulenevad veebisiteenuste piiriülese kaasaskantavuse takistused sellest, et autoriõiguse ja/või sellega kaasnevate õigustega kaitstud sisu (nt audiovisuaalteoste) edastamise õiguste litsentsid on sageli territoriaalsed, aga

²⁰ ELT C ..., ..., lk ...

²¹ ELT C ..., ..., lk ...

samavõrd pärssiv on asjaolu, et veebisisuteenuste pakkujad võivad otsustada pakkuda oma teenust ainult konkreetsetel turgudel.

- (5) Sama kehtib ka muu sisu, näiteks spordisündmuste kohta, mis ei ole liidu õiguse kohaselt autoriõiguse ja/või sellega kaasnevate õigustega kaitstud, kuid mis võib olla kaitstud autoriõiguse, sellega kaasnevate õiguste või muude spetsiifiliste õigusnormidega riigisisese õiguse alusel; lisaks on sellised sündmused sageli korraldajate poolt litsentsitud või pakuvad veebiteenuste pakkujad neid territoriaalsetel alustel. Sellise sisu edastamine ringhäälinguorganisatsioonide poolt on kaitstud autoriõigusega kaasnevate õigustega, mis on liidu tasandil ühtlustatud. Lisaks hõlmab sellise sisu edastamine sageli autoriõigusega kaitstud komponente, näiteks muusikat, alguse ja lõpu videoklippe või graafilist disaini. Ühiskonna jaoks oluliste sündmuste või üldsusele suurt huvi pakkuvate sündmuste lühiuudiste edastamise teatavad aspektid on ühtlustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/13/EL²². Direktiivi 2010/13/EL tähenduses hõlmavad audiovisuaalmeedia teenused teenuseid, mis pakuvad juurdepääsu sellisele sisule nagu spordisündmused, uudised või aktuaalsed sündmused.
- (6) Seepärast turustatakse veebisisuteenuseid üha enam pakulina, milles autoriõigusega ja/või sellega kaasnevate õigustega kaitsmata sisu ei ole autoriõigusega ja/või sellega kaasnevate õigustega kaitstud sisust lahutatav ilma tarbijale pakutava teenuse väärtust märkimisväärselt vähendamata. Eriti kehtib see sellise kvaliteetsisu puhul nagu spordisündmused või muud tarbijatele suurt huvi pakkuvad sündmused. Et teenusepakkujad saaksid pakkuda tarbijatele täielikku juurdepääsu oma veebisisuteenustele, on hädavajalik, et käesolev määrus hõlmaks ka sellist veebisisuteenuste kasutatavat sisu ja et ta kehtiks seega ka audiovisuaalmeedia teenuste suhtes direktiivi 2010/13/EL tähenduses ja ringhäälinguorganisatsioonide edastuste suhtes tervikuna.
- (7) Teoste ja muu kaitstud materjali õigused on ühtlustatud muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 96/9/EÜ,²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/29/EÜ,²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/115/EÜ²⁵ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/24/EÜ²⁶.
- (8) Seega peavad selliseid teoseid või muid kaitstud materjale nagu raamatud, audiovisuaalteosed, salvestatud muusika või saated kasutataval veebisisuteenuste pakkujatel olema õigused kasutada sellist sisu asjaomastel territooriumidel.
- (9) Veebisisuteenuse pakkujal on autoriõiguse ja sellega kaasnevate õigustega kaitstud sisu edastamiseks vaja asjaomase õiguse omaja, näiteks autori, esitaja, tootja või ringhäälinguorganisatsiooni luba. See nõue kehtib ka siis, kui sellise edastamise

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL, 10. märts 2010, audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), ELT L 95, 15.4.2010, lk 1–24.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 96/9/EÜ, 11. märts 1996, andmebaaside õiguskaitse kohta (EÜT L 077, 27.3.1996, lk 20–28).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ, 22. mai 2001, autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10–19).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/115/EÜ, 12. detsember 2006, rentimis- ja laenutamissoiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (ELT L 376, 27.12.2006, lk 28–35).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/24/EÜ, 23. aprill 2009, arvutiprogrammide õiguskaitse kohta (ELT L 111, 5.5.2009, lk 16–22).

eesmärk on võimaldada tarbijal alla laadida veebisisuteenuse kasutamiseks vajalikke materjale.

- (10) Asjaomaste õiguste litsentsi omandamine ei pruugi alati võimalik olla, seda eriti siis, kui sisuga seotud õiguste kohta on sõlmitud ainulitsentsileping. Territoriaalse ainuõiguse tagamiseks kohustuvad veebisisuteenuste pakkujad õiguste omajatega, sh ringhäälinguorganisatsioonide või ürituste korraldajatega, sõlmitud litsentsilepingutes sageli takistama oma tellijate juurdepääsu teenusele ja selle kasutamist väljaspool territooriumi, mille jaoks on teenusepakkujal litsents. Sellised teenusepakkujate suhtes kehtestatud lepingulised piirangud kohustavad teenusepakkujaid võtma meetmeid, näiteks keelama juurdepääsu oma teenustele väljaspool asjaomast territooriumi asuvatel IP-aadressidelt. Seega peitub üks veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse takistus veebiteenuse pakkujate ja nende tellijate vahelistes lepingutes, milles kajastuvad omakorda nende samade teenuseosutajate ja õiguste omajate vaheliste lepingute territoriaalse piirangu klauslid.
- (11) Lisaks leidis kohus liidetud kohtuasjades C-403/08 ja C-429/08, Football Association Premier League Ltd ja teised, EU:C:2011:631, et teatavaid teenuste osutamise piiranguid ei saa õigustada eesmärgiga kaitsta intellektuaalomandi õigusi.
- (12) Seega on käesoleva määruse eesmärk kohandada õigusraamistikku selliselt, et õiguste litsentsimine ei takistaks liidus veebisisuteenuste piiriülest kaasaskantavust ja et piiriülene kaasaskantavus oleks tagatud.
- (13) Seepärast tuleks käesolevat määrust kohaldada veebisisuteenuste suhtes, mida teenusepakkuja pakub pärast õiguste omajalt konkreetse territooriumi jaoks asjaomaste õiguste saamist lepingu alusel oma tellijatele mis tahes vahendite abil, kaasa arvatud voogedastus, allalaadimine või muu tehnoloogia, mis võimaldavad kõnealust sisu kasutada. Käesoleva määruse kohaldamisel ei loeta veebisisuteenuste pakkumise lepinguks sisu kohta käivate teadete tellijaks registreerumist ega HTML-küpsiste aktsepteerimist.
- (14) Kui veebiteenus ei ole audiovisuaalmeedia teenus direktiivi 2010/13/EL tähenduses ja kus kasutatakse teoseid, muid materjale või ringhäälinguorganisatsioonide edastusi üksnes täiendusena, ei peaks see veebiteenus kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse. Sellisteks teenusteks on muu hulgas veebisaidid, mis kasutavad teoseid või muid kaitstud materjale üksnes täiendusena (näiteks graafilised elemendid või taustamuusika), kui nende veebisaitide peamine otstarve on näiteks kaupade müük.
- (15) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ainult selliste veebisisuteenuste suhtes, millele tellijatel on liikmesriigis, kus nad tavaliselt elavad, tegelik juurdepääs ja mida nad saavad tegelikult kasutada konkreetse asukoha piiranguta, sest kui teenusepakkuja ei paku kaasaskantavaid teenuseid tellija koduriigis, siis ei oleks sobiv nõuda, et ta teeks seda piiriüleselt.
- (16) Käesolevat määrust tuleks kohaldada veebisisuteenuste suhtes, mida pakutakse rahalise tasu eest. Selliste teenuste pakkujatel on võimalik teha kindlaks, milline on nende tellijate elukohaliikmesriik. Veebisisuteenuse kasutamise õigus loetakse rahalise tasu eest omandatuks, kui selline rahaline tasu on makstud otse veebisisuteenuse pakkujale või mõnele muule osapoolele, näiteks isikule, kes pakub pakulina telekommunikatsiooniteenust ja teise pakkuja opereeritavat veebisisuteenust.
- (17) Tasuta pakutavad veebisisuteenused kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse, kui teenusepakkuja teeb kindlaks, milline on tema tellijate elukohaliikmesriik. Tasuta pakutavad veebisisuteenused, mille pakkuja ei tee kindlaks, milline on tema tellijate

elukohaliikmesriik, peaksid jääma käesoleva määruse kohaldamisalast välja, sest nende lisamine määruse kohaldamisalasse muudaks oluliselt selliste teenuste osutamise viisi ja tooks kaasa ebaproportsionaalsed kulud. Tellija elukohaliikmesriigi kindlakstegemiseks tuleks kasutada teavet muude elukohaliikmesriigis pakutavate teenuste litsentsitasu maksmise kohta, interneti- või telefoniühenduse lepingu olemasolu, IP-aadressi või muud autentimisvahendit, kui need annavad teenusepakkujaile piisava kindluse tellija elukohaliikmesriigi kohta.

- (18) Veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse tagamiseks tuleb nõuda, et veebiteenuse pakkujad võimaldaksid oma tellijatel kasutada teenust liikmesriigis, kus nad viibivad ajutiselt; selleks tuleb neile pakkuda juurdepääsu samale sisule, sama arvu sama liiki seadmetega, sama arvu kasutajate jaoks ja samasuguste funktsioonidega nagu need, mida pakutakse nende elukohaliikmesriigis. Tegemist on siduva kohustusega ja nii ei saa osapooled seda välja jätta, sellest erandeid teha ega selle mõju muuta. Teenusepakkuja mis tahes tegevus, mis takistab tellija juurdepääsu teenusele või selle kasutamist ajutiselt muus liikmesriigis viibimise ajal, näiteks teenuse funktsioonide või teenuse osutamise kvaliteedi piiramine, tähendaks veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse kohustusest kõrvalehoidmist ja oleks seega käesoleva määrusega vastuolus.
- (19) Nõue, et veebisisuteenuste osutamine tellijatele, kes viibivad ajutiselt mõnes muus liikmesriigis kui elukohaliikmesriik, toimuks samasuguse kvaliteediga kui elukohaliikmesriigis, võiks osutada väga kulukaks teenusepakkujate ja sellest tulenevalt lõpuks ka tellijate jaoks. Seepärast ei ole käesoleva määrusega otstarbekas nõuda, et veebisisuteenuse pakkuja võtaks meetmeid, et tagada selliste teenuste osutamise kvaliteet kõrgemal tasemel kui see, mis on kättesaadav tellija valitud kohaliku veebijuurdepääsu kaudu ajal, mil tellija viibib ajutiselt muus liikmesriigis. Sellistel juhtudel ei vastuta teenusepakkuja selle eest, kui teenuse osutamise kvaliteet on madalam. Kui teenusepakkuja kohustub sõnaselgelt tagama teatava teenuse osutamise kvaliteedi tellijatele, kes viibivad ajutiselt muus liikmesriigis, on selline kokkulepe teenusepakkuja jaoks siiski siduv.
- (20) Tagamaks, et veebisisuteenuste pakkujad täidavad oma teenuste piiriülese kaasaskantavuse pakkumise kohustust ilma, et peaksid selleks omandama asjaomaseid õigusi muus liikmesriigis, tuleb sätestada, et teenusepakkujatel, kes pakuvad kaasaskantavaid veebisisuteenuseid seaduslikult tellija elukohaliikmesriigis, on alati õigus pakkuda selliseid teenuseid neile tellijatele, kui nood viibivad ajutiselt muus liikmesriigis. Selle nimel tuleks sätestada, et selliste veebisisuteenuste pakkumine, juurdepääs neile ja nende kasutamine loetakse toimuvaks tellija elukohaliikmesriigis.
- (21) Autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste litsentsimise seisukohast tähendab see, et teoste ja muude kaitstud materjalide reprodutseerimise, üldsusele edastamise ja kättesaadavaks tegemise toimingud ning *sui generis* õigustega kaitstud andmebaasidega seotud ekstraktimise või taaskasutamise toimingud, mis leiavad aset, kui teenust pakutakse tellijatele siis, kui nad viibivad ajutiselt mõnes muus liikmesriigis kui elukohaliikmesriik, loetakse toimuvaks tellija elukohaliikmesriigis. Seepärast tuleks lugeda, et teenusepakkujad teostavad selliseid toiminguid asjaomastelt õiguste omajatelt nende tellijate elukohaliikmesriigi jaoks saadud vastavate lubade põhjal. Alati kui teenusepakkuja teostab tellija liikmesriigis üldsusele edastamise või reprodutseerimise toimingut asjaomaste õiguste omajate loa põhjal, peaks tellijal, kes viibib ajutiselt mõnes muus liikmesriigis kui tema elukohaliikmesriik, olema juurdepääs teenusele ja ta peaks saama seda kasutada ning vajaduse korral peaks ta saama teostada asjakohaseid reprodutseerimistoiminguid, näiteks allalaadimist,

milleks tal oleks õigus oma elukohaliikmesriigis. Kui teenusepakkuja pakub veebisisuteenust tellijale, kes viibib ajutiselt mõnes muus liikmesriigis kui tema elukohaliikmesriik, ja kui selline tellija kasutab teenust kooskõlas käesoleva määrusega, ei tohiks seda lugeda autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste või muude teenuse sisu seisukohast oluliste õiguste rikkumiseks.

- (22) Teenusepakkujaid ei tohiks pidada vastutavaks mis tahes lepinguliste sätete rikkumise eest, mis on vastuolus kohustusega võimaldada nende tellijatel kasutada teenust liikmesriigis, kus nad viibivad ajutiselt. Seega ei tohiks kohaldada lepingulisi sätteid, mille eesmärk on keelata veebisisuteenuste piiriülene kaasaskantavus või seda piirata.
- (23) Teenusepakkujad peaksid tagama, et nende tellijaid teavitatakse asjakohaselt sellest, millised on veebisisuteenuste kasutamise tingimused muudes liikmesriikides kui tellija elukohaliikmesriik. Määrus võimaldab õiguste omajatel siiski nõuda, et teenusepakkuja kasutaks tulemuslikke vahendeid, et kontrollida, kas veebisisuteenust pakutakse kooskõlas käesoleva määrusega. Sealjuures on vaja tagada, et sellised nõutavad vahendid on mõistlikud ega lähe eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Vajalike tehniliste ja korralduslike meetmete hulka võivad kuuluda näiteks IP-aadressi juhuslike hetkeväärtuste määramine asukoha pideva seire asemel, üksikisikutele läbipaistva teabe pakkumine selle kohta, milliseid meetodeid kontrollimiseks kasutatakse ja millised on selle eesmärgid, ning asjakohased turvameetmed. Arvestades, et kontrollimise jaoks ei ole oluline mitte asukoht, vaid see, millises liikmesriigis tellija teenust kasutab, ei tuleks sel otstarbel koguda ega töödelda täpseid asukohaandmeid. Samamoodi ei peaks olema vaja tellijat tuvastada, kui tema autentimine on pakutava teenuse osutamiseks piisav.
- (24) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Sellele vastavalt tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega, eeskätt õigusega era- ja pereelu puutumatusele, õigusega isikuandmete kaitsele, sõnavabadusega ja ettevõtlusvabadusega. Igasuguse käesoleva määruse alusel toimuva isikuandmete töötlemise puhul peaks austama põhiõigusi, sealhulgas õigust era- ja pereelu puutumatusele ning õigust isikuandmete kaitsele vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitele 7 ja 8; samuti peab see olema kooskõlas direktiividega 95/46/EÜ²⁷ ja 2002/58/EÜ²⁸. Eelkõige peavad teenusepakkujad tagama, et igasugune käesoleva määruse alusel toimuv isikuandmete töötlemine peab olema asjakohase eesmärgi saavutamiseks vajalik ja proportsionaalne.
- (25) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada konkurentsieeskirjade kohaldamist, eriti aluslepingu artikleid 101 ja 102. Käesolevas määruses sätestatud norme ei tohiks kasutada konkurentsi piiramiseks viisil, mis on vastuolus aluslepinguga.
- (26) Lepingud, mille alusel toimub sisu litsentsimine, sõlmitakse tavaliselt suhteliselt pikaks ajaks. Seepärast ja et tagada kõigile liidus elavatele tarbijatele võimalus kasutada veebisisuteenuste piiriülest kaasaskantavust samal ajal ja ilma põhjendamatute viivitusteta, tuleks käesolevat määrust kohaldada ka enne määruse

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ, 24. oktoober 1995, üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31–50).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/58/EÜ, 12. juuli 2002, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37), mida nimetatakse pärast direktiividega 2006/24/EÜ ja 2009/136/EÜ muutmist e-privatsuse direktiiviks.

kohaldamise kuupäeva sõlmitud lepingute ja omandatud õiguste suhtes, kui need on pärast seda kuupäeva pakutava veebisisuteenuse piiriülese kaasaskantavuse seisukohast olulised. See on vajalik ka selleks, et tagada siseturul tegutsevatele teenusepakkujatele võrdsed tingimused, et teenusepakkujad, kes sõlmisid õiguste omajatega pikaajalised lepingud, saaksid pakkuda oma tellijatele piiriülest kaasaskantavust sõltumata sellest, kas teenusepakkujal on võimalik sellised lepingud uuesti läbi rääkida. Lisaks peaks selline säte tagama, et kui teenusepakkujad teevad oma teenuste piiriülese kaasaskantavuse jaoks vajalikud ettevalmistused, saaksid nad pakkuda sellist kaasaskantavust kogu oma veebisu puhul. Ja lõpuks peaks see andma õiguste omajatele võimaluse, et nad ei pea oma kehtivaid litsentsilepinguid uuesti läbi rääkima, et teenusepakkujad saaksid pakkuda piiriülest kaasaskantavust.

- (27) Arvestades et määrust hakatakse kohaldama mõningate lepingute ja õiguste suhtes, mis on omandatud enne määruse kohaldamise kuupäeva, on ka otstarbekas jätta käesoleva määruse jõustumise ja selle kohaldamise kuupäeva vahele mõistlik ajavahemik, et õiguste omajad ja teenusepakkujad saaksid teha uue olukorraga kohanemiseks vajalikud ettevalmistused ning et teenusepakkujad saaksid muuta oma teenuste kasutamistingimusi.
- (28) Liidus veebisisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse eesmärgi saavutamiseks on otstarbekas võtta vastu määrus, mis on liikmesriikides vahetult kohaldatav. See on vajalik selleks, et kindlustada piiriülese kaasaskantavuse normide ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides ja nende jõustumine samal ajal kõigi veebisisuteenuste puhul. Ainult määrus saab tagada piisava õiguskindluse, et tarbijad saaksid piiriülesest kaasaskantavusest täielikku kasu kogu liidus.
- (29) Liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada käesoleva määruse eesmärgiks olevat õigusraamistiku kohandamist selliselt, et liidus pakutaks veebisisuteenuste piiriülest kaasaskantavust; seega on meetme ulatuse ja toime tõttu seda parem saavutada liidu tasandil ning seepärast võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt piirdub käesolev määrus üksnes eesmärgi saavutamiseks vajalikuga. Seega ei mõjuta käesolev määrus oluliselt õiguste litsentseerimise viise ega kohusta õiguste omajaid ega teenusepakkujaid lepinguid uuesti läbi rääkima. Pealegi ei nõua käesolev määrus teenusepakkujalt meetmete võtmist, et tagada veebisisuteenuste osutamise kvaliteet väljaspool tellija elukohaliikmesriiki. Lisaks ei kohaldata käesolevat määrust teenusepakkujate suhtes, kes pakuvad teenuseid tasuta ja kes ei tee kindlaks, milline on tellija elukohaliikmesriik. Seega ei põhjusta see ebaoproportsionaalseid kulusid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärk ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühine lähenemisviis tagamaks, et veebisisuteenuste tellijatel liidus on juurdepääs sellistele teenustele ja et nad saavad neid kasutada, kui nad viibivad ajutiselt muus liikmesriigis.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „tellija” – tarbija, kes võib teenusepakkujaga sõlmitud veebisisuteenuse pakkumise lepingu alusel pääseda juurde sellisele teenusele ja seda kasutada oma elukohaliikmesriigis;
- (b) „tarbija” – füüsiline isik, kes käesoleva määrusega hõlmatud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, oskus- või kutsetegevusega;
- (c) „elukohaliikmesriik” – liikmesriik, kus tellija tavaliselt elab;
- (d) „ajutine viibimine” – tellija viibimine mõnes muus liikmesriigis kui tema elukohaliikmesriik;
- (e) „veebisisuteenus” – Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud teenus, mida teenusepakkuja pakub elukohaliikmesriigis veebis seaduslikult ja kaasaskantavuse põhimõttel ning mis on audiovisuaalmeedia teenus direktiivi 2010/13/EL tähenduses või teenus, mida iseloomustab peamiselt juurdepääsu pakkumine teostele, muule materjalile või ringhäälinguorganisatsioonide ülekannetele või nende kasutamine, kas lineaarselt või tellimis põhiselt, mida pakutakse tellijale kokkulepitud tingimustel kas
 - (1) rahalise tasu eest või
 - (2) tasuta, eeldusel et teenusepakkuja teeb kindlaks, milline on tellija elukohaliikmesriik.
- (f) „kaasaskantav” – tellijatel on elukohaliikmesriigis tegelik juurdepääs veebisisuteenusele ja nad saavad seda tegelikult kasutada ilma konkreetse asukoha piiranguta.

Artikkel 3

Kohustus võimaldada veebisisuteenuste piiriülest kaasaskantavust

- (1) Veebisisuteenuse pakkuja võimaldab ajutiselt liikmesriigis viibival tellijal pääseda juurde veebisisuteenusele ja seda kasutada.
- (2) Lõikes 1 sätestatud kohustus ei laiene kvaliteedinõuetele, mida kohaldatakse veebisisuteenuse osutamise suhtes ja mida teenusepakkuja peab järgima selle teenuse pakkumisel elukohaliikmesriigis, kui teenuseosutaja ei ole sõnaselgelt kokku leppinud teisiti.
- (3) Veebisisuteenuse pakkuja teavitab tellijat lõike 1 kohaselt pakutava veebisisuteenuse osutamise kvaliteedist.

Artikkel 4

Veebisisuteenuse pakkumise, sellele juurdepääsu ja selle kasutamise asukoht

Artikli 3 lõike 1 kohane veebisisuteenuse pakkumine tellijale, juurdepääs sellele teenusele ja teenuse kasutamine tellija poolt loetakse toimuvaks ainult elukohaliikmesriigis, seda ka direktiivi 96/9/EÜ, direktiivi 2001/29/EÜ, direktiivi 2006/115/EÜ, direktiivi 2009/24/ ja direktiivi 2010/13/EL kohaldamisel.

Artikkel 5
Lepingulised sätted

- (1) Mis tahes lepingulised sätted, kaasa arvatud ühelt poolt autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste omajate ning mis tahes muude, veebisisuteenuste sisu kasutamise jaoks vajalike õiguste omajate ja teiselt poolt teenusepakkujate, aga ka teenusepakkujate ja tellijate vahelised lepingulised sätted, mis on vastuolus artikli 3 lõigetega 1 ja 4, jäetakse kohaldamata.
- (2) Olenemata lõikest 1 võivad autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste omajad või mis tahes muude, veebisisuteenuste sisuga seotud õiguste omajad nõuda, et teenusepakkuja kasutaks tulemuslikke vahendeid kontrollimaks, et veebisisuteenust pakutakse kooskõlas artikli 3 lõikega 1, eeldusel et nõutavad vahendid on mõistlikud ega lähe nende eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Artikkel 6
Isikuandmete kaitse

Käesoleva määruse raames toimuv isikuandmete töötlemine, kaasa arvatud artikli 5 lõikes 2 osutatud kontrollimise jaoks vajalik isikuandmete töötlemine peab olema kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ ja direktiiviga 2002/58/EÜ.

Artikkel 7
Kohaldamine kehtivate lepingute ja omandatud õiguste suhtes

Käesolevat määrust kohaldatakse ka enne määruse kohaldamise kuupäeva sõlmitud lepingute ja omandatud õiguste suhtes, kui need on olulised artikli 3 kohase veebisisuteenuse pakkumise, sellele juurdepääsu või selle kasutamise jaoks pärast nimetatud kuupäeva.

Artikkel 8
Lõppsätted

- (1) Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (2) Käesolevat määrust kohaldatakse alates [kuupäev: 6 kuud pärast avaldamiskuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja